

ΕΛΛΑΔΑ ΧΩΡΙΣ ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Από πού να ξεκινήσουμε;

Ιούνιος 2026

Από πού να ξεκινήσουμε;

Η πλαστική ρύπανση σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο διαρκώς διογκώνεται. Η κατανάλωση πλαστικών ακολουθεί γραμμικό μοντέλο. Ελάχιστα πλαστικά επιστρέφουν στην αγορά και η συντριπτική πλειονότητα καταλήγει σε ταφή ή αποτέφρωση σε ποσοστό άνω του 90% σε παγκόσμιο επίπεδο και άνω του 85% σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αποτέλεσμα της μη-κυκλικής διαχείρισης των πλαστικών είναι η απώλεια οικονομικών πόρων. Η ΕΕ χάνει περίπου 35-55 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως από την αξία των υλικών αυτών. Τα πλαστικά συμβάλλουν επίσης στη διόγκωση της κλιματικής κρίσης καθώς παράγονται από ορυκτές πρώτες ύλες. Το 2020, οι συνολικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από την αλυσίδα αξίας των πλαστικών στην ΕΕ ανήλθαν σε 191 εκατομμύρια τόνους, σχεδόν 2,5 φορές πάνω από τις ποσότητες αερίων θερμοκηπίου της Ελλάδας.

Η Ελλάδα παράγει περίπου 700.000 τόνους πλαστικών απορριμμάτων ετησίως. Η εισροή τουριστών στις παραθαλάσσιες περιοχές της Ελλάδας αυξάνει την παραγωγή απορριμμάτων έως και 26% κατά την περίοδο αιχμής. Μόνο το 8% των πλαστικών απορριμμάτων ανακυκλώνεται, εξαιτίας των χαμηλών ποσοστών διαλογής, των δυσκολιών ανάκτησης των πλαστικών από μικτά ρεύματα απορριμμάτων και των περιορισμένων υποδομών ανακύκλωσης. Το μεγαλύτερο μέρος των απορριμμάτων (84%) καταλήγει σε χωματερές. Εκτιμάται ότι κάθε χρόνο διαρρέουν στο περιβάλλον σχεδόν 40.000 τόνοι πλαστικών απορριμμάτων, ενώ σχεδόν 11.500 τόνοι από αυτά καταλήγουν στις ελληνικές θάλασσες, εκ των οποίων το 28% προκύπτει από δραστηριότητες στη θάλασσα, όπως τα εγκαταλελειμμένα ή πεταμένα στους βυθούς αλιευτικά δίχτυα και άλλα προϊόντα αλιευτικού εξοπλισμού.

Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΑΡΑΓΕΙ

700.000

τόνους πλαστικών
απορριμμάτων

ΕΤΟΣ

84%

καταλήγει στις
χωματερές

40.000

τόνοι διαρρέουν
στο περιβάλλον

11.500

τόνοι καταλήγουν
στη θάλασσα

Το WWF Ελλάς υλοποιεί το πρόγραμμα «[Υιοθέτησε μια παραλία](#)», ένα πρόγραμμα επιστήμης των πολιτών, όπου με τη βοήθεια εκατοντάδων εθελοντών καταγράφονται τα επίπεδα ρύπανσης στις παραλίες της χώρας. Οι μετρήσεις που διεξάγονται τα τελευταία τέσσερα έτη σε πάνω από 200 παραλίες σε όλη την Ελλάδα καταδεικνύουν το πρόβλημα της πλαστικής ρύπανσης, καθώς το 83% των τεμαχίων απορριμμάτων που εντοπίζονται είναι πλαστικά. Η μέση τιμή των απορριμμάτων που εντοπίζονται σε κάθε παραλία είναι περίπου 464 τεμάχια ανά 100 μέτρα ακτογραμμής και τα κυριότερα απορρίμματα είναι πλαστικά. Αυτή η ποσότητα είναι 20 φορές μεγαλύτερη από την [ανώτερη οριακή τιμή](#) που έχει ορίσει η ΕΕ, βάσει της οποίας τα απορρίμματα δεν πρέπει να είναι περισσότερα από 20 τεμάχια ανά 100 μέτρα παραλίας, και τρεις φορές μεγαλύτερη σε σχέση με την ανώτατη οριακή τιμή που προβλέπεται στη σύμβαση της Βαρκελώνης.

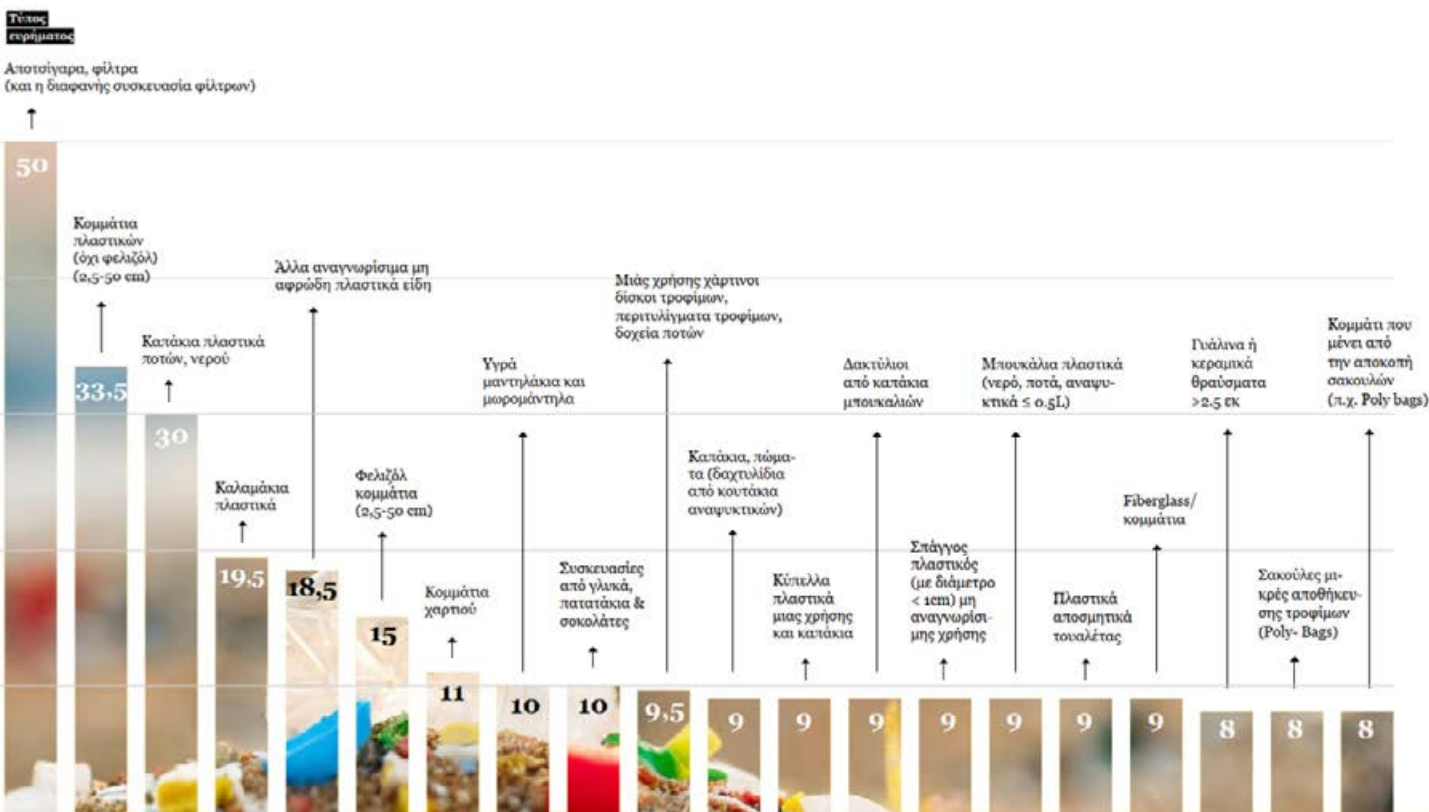

**4 ΕΤΗ
200
ΠΑΡΑΛΙΕΣ**

**83%
ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ
ΕΙΝΑΙ ΠΛΑΣΤΙΚΑ**

Η μέση τιμή των 20 συχνότερων ευρημάτων ανά καταγραφή και ανά παραλία σε δείγμα 100μ:

Πέρα από τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, η πλαστική ρύπανση φέρνει επιπτώσεις και στην ανθρώπινη υγεία. Διαρκώς έρχονται στο φως νέα στοιχεία που συνδέουν τα πλαστικά είδη και τα πρόσθετα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τους, με προβλήματα υγείας, όπως ορμονικές και αναπαραγωγικές διαταραχές, βλάβες στο ανοσοποιητικό σύστημα, κοκ. Φθαλικά άλατα, «παντοτινά χημικά», επιβραδυντικά φλόγας είναι ορισμένα από τα επικίνδυνα χημικά που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή πλαστικών προϊόντων. Χρειάζονται πολλές ακόμα έρευνες για να αποτυπωθεί ο ακριβής μηχανισμός επηρεασμού της υγείας από την μακρο-μικρο και νάνο πλαστική ρύπανση. Όμως έως τότε δεν μπορούμε να μείνουμε αδρανείς κι ως εκ τούτου, η αρχή της προφύλαξης καθίσταται απαραίτητη και πιο επιτακτική από ποτέ.

Σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο εντείνονται οι συζητήσεις και οι πρωτοβουλίες νομοθετικού και πολιτικού περιεχομένου με αντικείμενο την πλαστική ρύπανση. Σε παγκόσμιο επίπεδο, διεξάγονται συζητήσεις για μια παγκόσμια συμφωνία περιορισμού της πλαστικής ρύπανσης. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα κράτη μέλη καλούνται να υλοποιήσουν πολιτικές και μέτρα που έχουν συμφωνηθεί και εξελίσσονται, όπως η στρατηγική για τις πλαστικές πρώτες ύλες, η ευρωπαϊκή πράσινη συμφωνία, το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, αλλά και σειρά νομοθετημάτων όπως ο κανονισμός για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασίας ή η οδηγία για τα πλαστικά μιας χρήσης, κοκ.

Η Ελλάδα χρειάζεται να δει τον περιορισμό της πλαστικής ρύπανσης και τη βιωσιμότητα των πλαστικών προϊόντων ως ευκαιρίες και όχι ως βάρος, όπως δυστυχώς κάνει σήμερα. Η καλύτερη αξιοποίηση των πόρων φέρνει άμεσα οφέλη για την οικονομία καθώς περιορίζεται το κόστος τελικής διαχείρισης και διάθεσης των αποβλήτων, μειώνονται οι ανάγκες για εισαγωγές πλαστικών από παρθένα πρώτη ύλη, μειώνεται το κόστος που πρέπει να καταβάλλει η χώρα στην ΕΕ για τις μη-ανακυκλώσιμες πλαστικές συσκευασίες, δημιουργούνται πολλές νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες και νέες θέσεις εργασίας στην πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση. Ταυτόχρονα, η ελαχιστοποίηση της πλαστικής ρύπανσης και των πλαστικών που καταλήγουν σε ταφή ή καύση, βελτιώνει άμεσα το προφίλ της χώρας, τόσο πολιτικά, αλλά και σαν τουριστικός προορισμός. Όλα αυτά θα συνυπάρξουν παράλληλα με τα τεράστια οφέλη που θα προκύψουν στην προστασία του περιβάλλοντος, των θαλάσσιων και χερσαίων ειδών και στη θωράκιση της υγείας των πολιτών.

Για να τα καταφέρει η Ελλάδα να μεταβεί στην κυκλική βιώσιμη διαχείριση των πλαστικών ειδών χρειάζεται να δουλέψει στους πυλώνες της Εξάλειψης, της Μείωσης, της Βελτίωσης της Κυκλικότητας, της Καλής Διαχείρισης Αποβλήτων και της Απορρύπανσης, έχοντας ως βάση ένα σοβαρό σύστημα διακυβέρνησης.

Είναι σαφές πως η προσπάθεια είναι μεγάλη, ιδίως αν λάβουμε υπόψη το σημείο αφητηρίας της χώρας. Για αυτό τον λόγο απαιτείται να τεθούν οι κατάλληλες προτεραιότητες και να εξελιχθούν σταδιακά μέτρα που μπορούν να διασφαλίσουν ότι ως το 2030 η Ελλάδα θα κάνει πράξη τον ευρωπαϊκό και εθνικό στόχο περιορισμού της πλαστικής ρύπανσης κατά 50% και θα εξοικονομήσει εκατομμύρια ευρώ μέσα από την πρόληψη και μείωση της κατανάλωσης αχρείαστων πλαστικών μιας χρήσης.

Υπό αυτό το πρίσμα καλούμε την ελληνική Πολιτεία να ορίσει ως ύψιστη προτεραιότητα και να υλοποιήσει με συνέπεια τα εξής μέτρα και πολιτικές που αναμένεται να φέρουν τα σημαντικότερα οφέλη στην οικονομία, την υγεία και το περιβάλλον, με τη σειρά που παρουσιάζονται πιο κάτω.

- Διασφάλιση της ορθής εφαρμογής του ν. 4736/2020 για τα πλαστικά μιας χρήσης με έμφαση στην τήρηση των απαγορεύσεων που έχουν τεθεί για προβληματικά πλαστικά μιας χρήσης, στη λειτουργία του συστήματος επιστροφής εγγύησης (DRS) για πλαστικές φιάλες, τη θέσπιση και λειτουργία συστημάτων διευρυμένης ευθύνης παραγωγού για αποτσίγαρα και αλιευτικά εργαλεία.
- Θέσπιση στόχων επαναχρησιμοποίησης για την εστίαση, το λιαν εμπόριο και τις μεταφορές, ακολουθώντας παραδείγματα άλλων χωρών όπως η Γερμανία.
- Ενίσχυση της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού για απόβλητα συσκευασίας, με θέσπιση διαβάθμισης εισφορών ανάλογα με την ανακυκλωσιμότητα, το ανακυκλωμένο περιεχόμενο και τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης, μαζί με θέσπιση στόχων επαναχρησιμοποίησης και δημιουργία μηχανισμού δημόσιας παράθεσης των επιδόσεων των συστημάτων.
- Θέσπιση των αναμενόμενων νέων συστημάτων διευρυμένης ευθύνης για προβληματικά πλαστικά ενδιαφέροντος, με έμφαση στη θέσπιση των συστημάτων για τα γεωργικά πλαστικά και τα υφάσματα.
- Άμεση ενσωμάτωση των προνοιών του κομβικού κανονισμού (ΕΕ) 2025/40 για τις συσκευασίες και τα απόβλητα συσκευασίας, παράλληλα με την έκδοση θεματικών εγκυκλίων, την παροχή τεχνικής βοήθειας προς τις υπόχρεες επιχειρήσεις και τη δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης.
- Αναδιαμόρφωση του συνόλου των τελών και εισφορών που αφορούν τα πλαστικά απόβλητα, ώστε μέσα από εκεί να προκύψουν πόροι που θα χρηματοδοτήσουν την αλλαγή και τη μετάβαση στην κυκλική οικονομία.

Η εφαρμογή αυτών των μέτρων θα έχει άμεσες θετικές συνέπειες στη μείωση της πλαστικής ρύπανσης (τα εν λόγω είδη βρίσκονται στο top-10 των απορριμμάτων που εντοπίζονται στην ελληνική φύση) και θα προσφέρει σημαντικότερα κέρδη στην εγχώρια οικονομία καθώς θα προσφέρει νέα επιχειρηματικά μοντέλα και θα βοηθήσει στην ανάδειξη καινοτομιών σε όλα τα στάδια της αλυσίδας αξίας.

Όμως η θέσπιση των μέτρων από μόνη της δεν επαρκεί. Η Ελλάδα δεν στερείται νόμων. Πάσχει στην εφαρμογή. Απαιτείται να οριστεί πλαίσιο διακυβέρνησης, όπου βασικά στοιχεία θα είναι η ουσιαστική ενίσχυση του ΕΟΑΝ, η δημιουργία ελεγκτικού μηχανισμού παρακολούθησης και επιβολής ποινών με χρήση νέων τεχνολογιών και εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης, η παροχή τεχνικών οδηγιών και χρηματοδοτικών προγραμμάτων σε επιχειρήσεις, η διαφανής παρουσίαση των επιδόσεων και η ενδεδειγμένη και τακτική ενημέρωση των πολιτών.

**Η Ελλάδα
μπορεί να καταστεί
μια χώρα πρότυπο
στον περιορισμό
της πλαστικής
ρύπανσης.**

Ας το πράξουμε.

Συγγραφέας

Αχιλλέας Πληθάρας (WWF Ελλάς)

Επιμέλεια και παραγωγή

Ρόσσυ Σιμεονόβα (WWF Ελλάς)

Lay Out:

Μάριος Βόντας (WWF Ελλάς)

WWF Ελλάς, Χαριλάου Τρικούπη 119-121,
11473, Αθήνα. Τηλ. +30 210 33 14 893

WWF® and ©1986 Panda Symbol are owned by WWF.
All rights reserved.

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας στο www.wwf.gr

Cover photography: © Copyright owner / WWF

Εργαζόμαστε για τη διατήρηση
του φυσικού πλούτου του πλανήτη
προς όφελος των ανθρώπων
και της άγριας ζωής

μαζί μπορούμε . wwf.gr